

Temat:

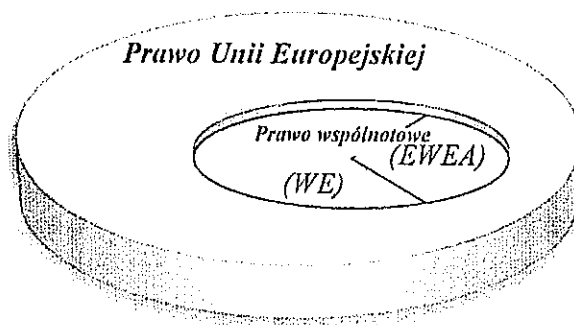
Niniejsze materiały koncentrują się na prawie Unii Europejskiej (UE). Obok prawa UE istnieje również prawo wspólnotowe. Prawo wspólnotowe przez rewizję lizbońską miało zarówno większy zakres jak również było istotniejsze.

Prawo UE przed rewizją lizbońską

Prawo UE przed Lizboną

Prawo związane z UE, uwzględniające także elementy odnoszące się do pierwotnych trzech, a następnie dwóch, Wspólnot Europejskich; zobacz *Wykres 2/4*.

UE: międzynarodowa organizacja oparta na Traktacie o Unii Europejskiej ("Traktat z Maastricht") podpisanym w 1992 roku, który obowiązuje od 1 listopada 1993, i który wielokrotnie był aktualizowany; zobacz *Wykres 2/7*.

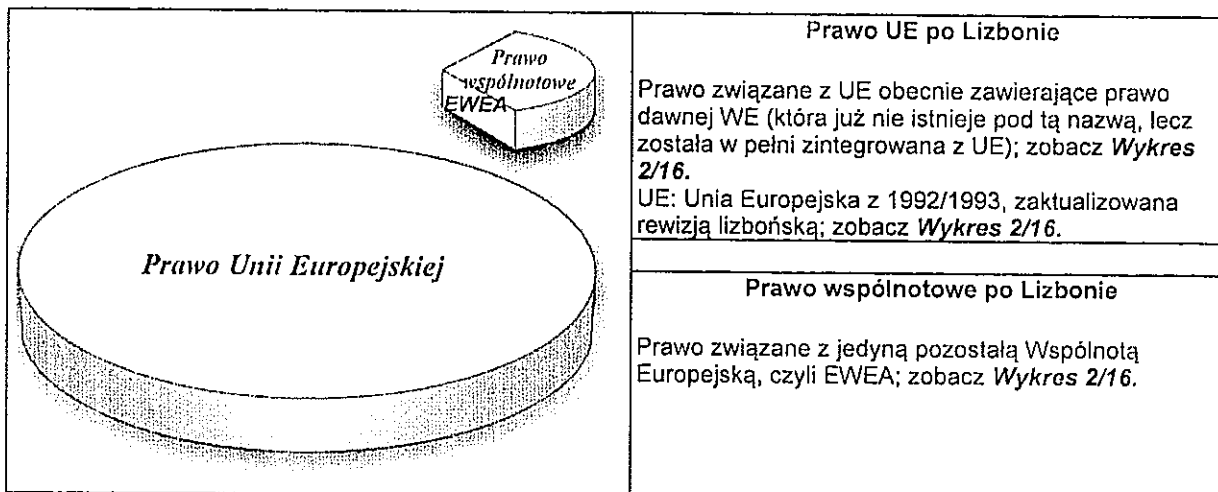
Prawo wspólnotowe przed Lizboną

Prawo związane ze Wspólnotami Europejskimi; zobacz *Wykres 2/4*.

Wspólnoty: pierwotnie trzy, a następnie dwie, międzynarodowe organizacje starsze niż UE i odrębne od niej:

- Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS); przestała istnieć w 2002;
- Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EWEA);
- Europejska Wspólnota (Gospodarcza) (EWG, później WE).

Prawo UE po rewizji lizbońskiej

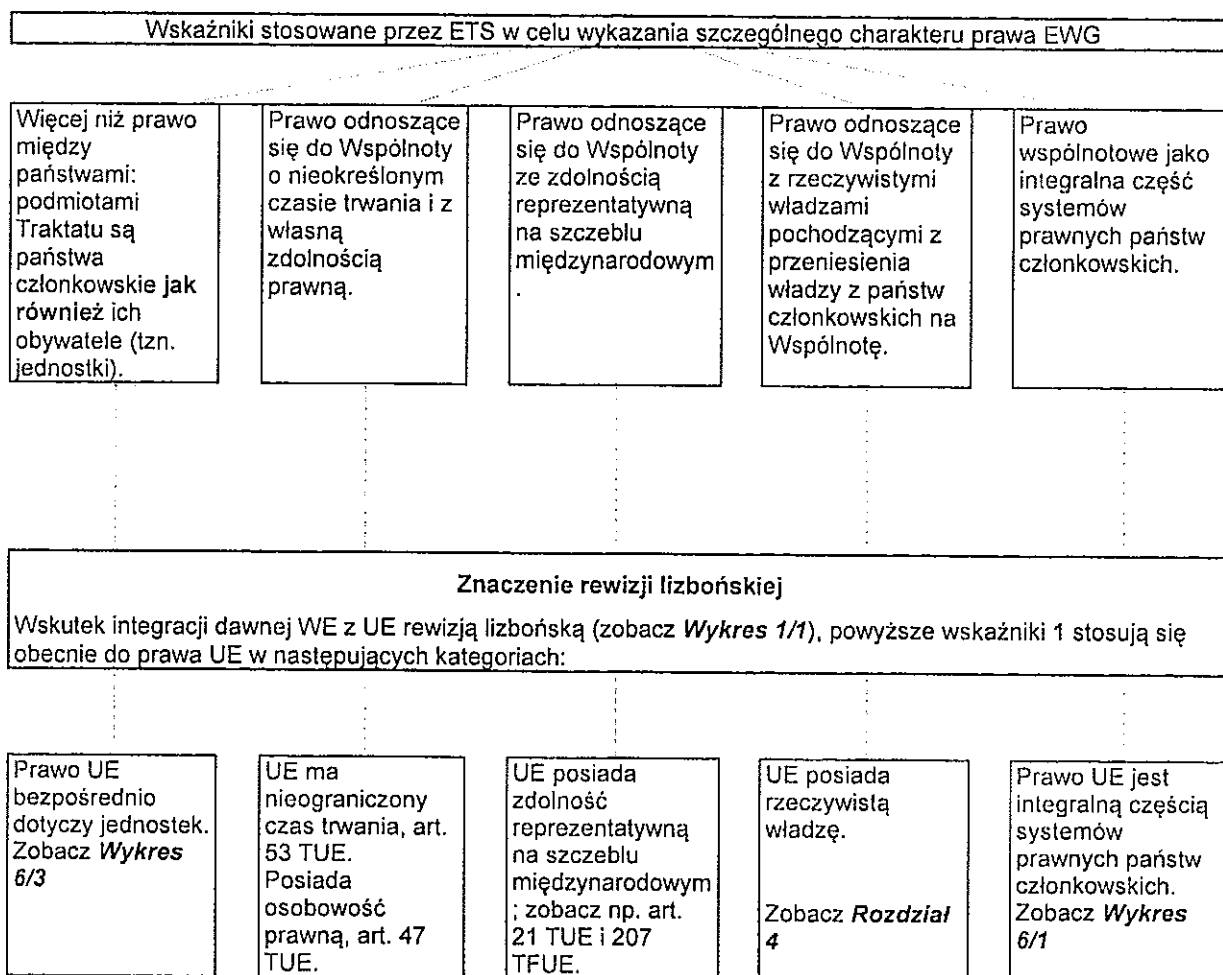
Temat:

Unia Europejska jest międzynarodową organizacją, która rządzi się szczególnym rodzajem prawa międzynarodowego. Szczególny charakter tego prawa ma swoje źródła w dawnej Europejskiej Wspólnocie (Gospodarczej), która poprzedzała UE, a następnie stała się jedną z jej części składowych, a która obecnie jest zintegrowana z UE.

Nowy porządek prawny prawa międzynarodowego

Europejski Trybunał Sprawiedliwości (ETS; zobacz *Wykres 3/1*) w sprawach *Van Gend en Loos* (1963) i *Costa* (1964), w odniesieniu do ówczesnej Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (zobacz *Wykres 2/4*):

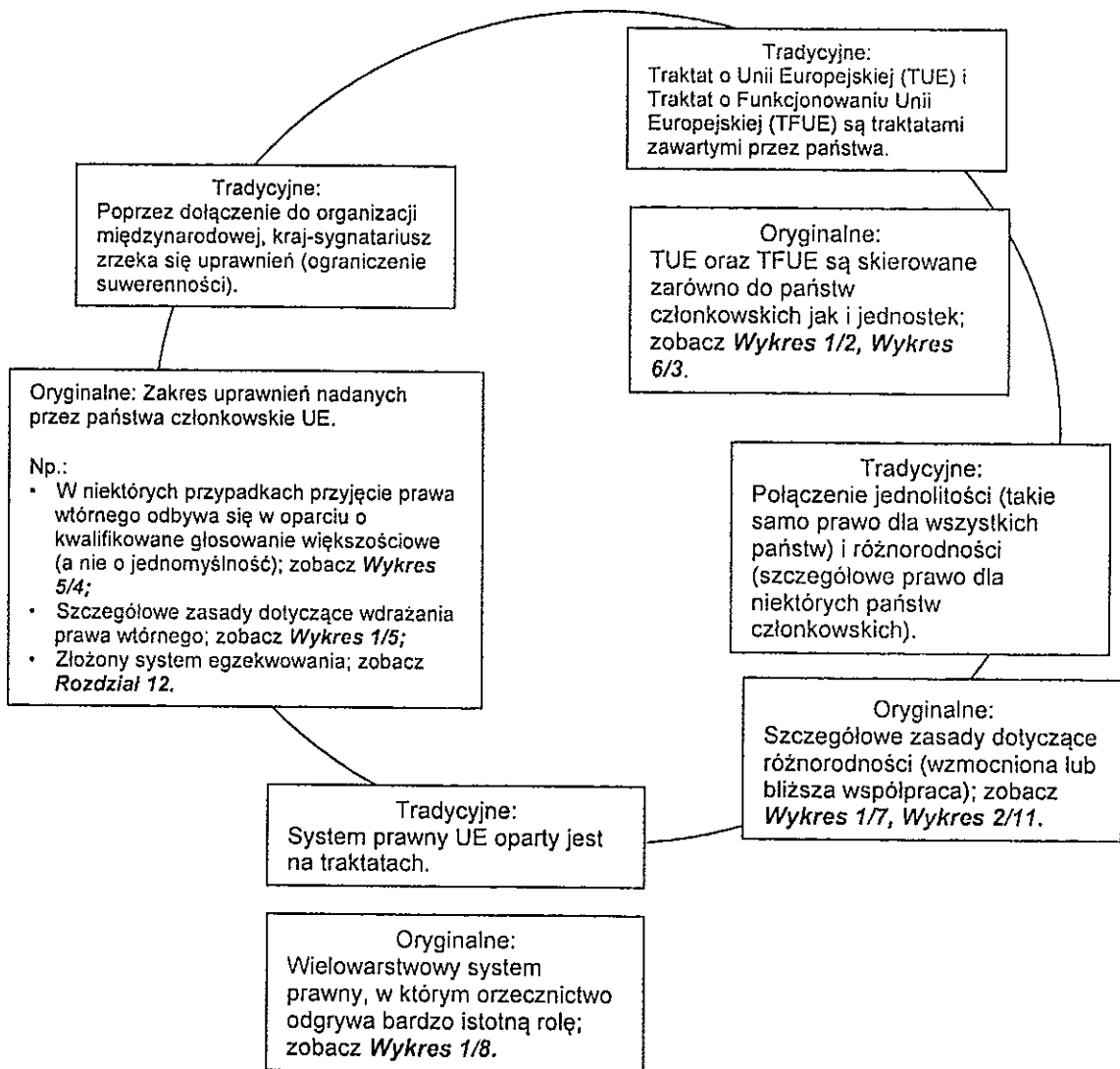
"Wspólnota stanowi nowy porządek prawny prawa międzynarodowego, na rzecz którego państwa członkowskie ograniczyły swoje suwerenne prawa, aczkolwiek w ograniczonych obszarach [...]".

Temat:

Prawo UE jest międzynarodowym prawem publicznym z elementami tradycyjnie wiązany z takim prawem, lecz posiada także cechy, które uznawano za dosyć oryginalne w czasie jego powstawania (tj. kiedy zakładano Wspólnoty Europejskie).

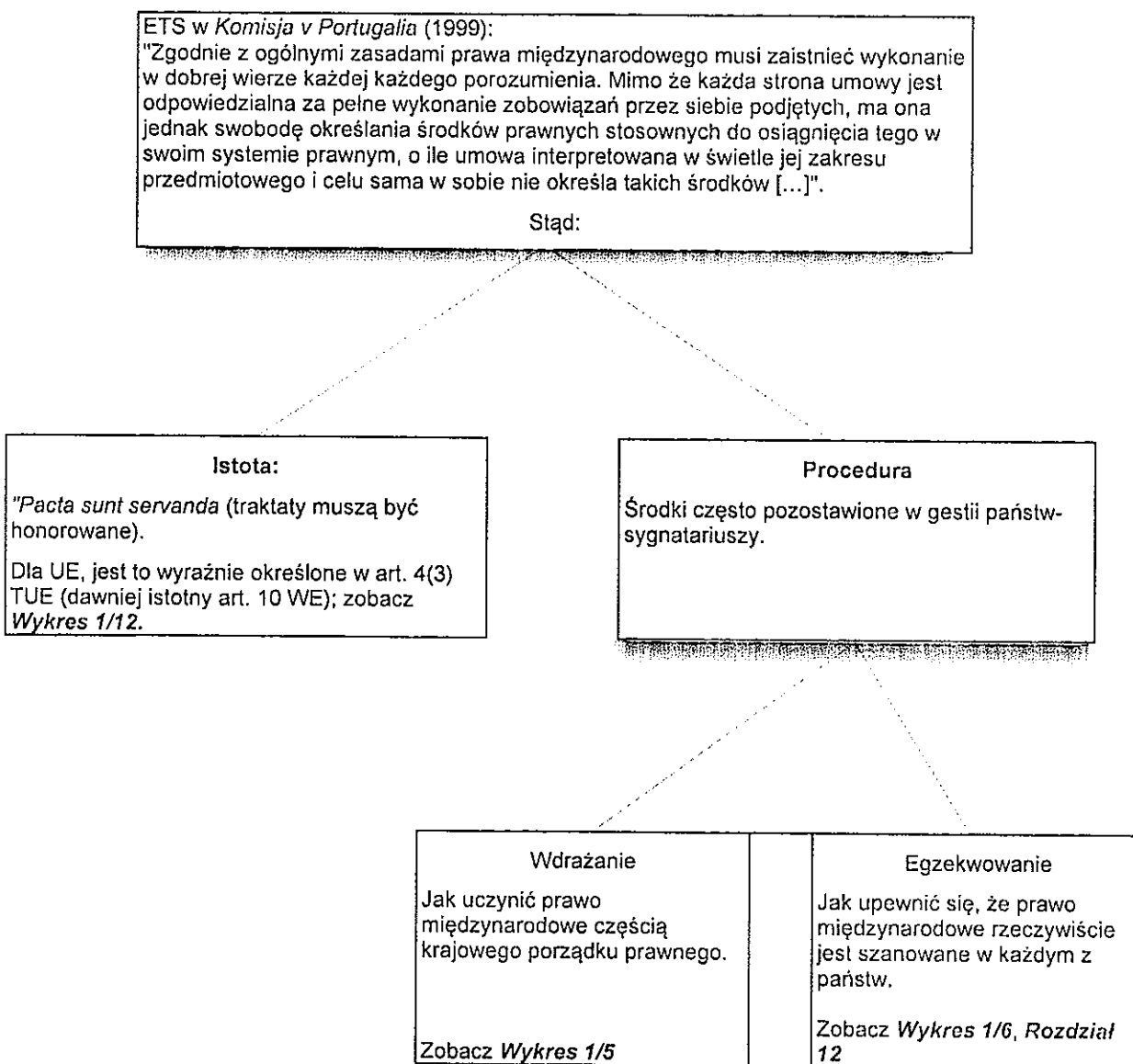
Przykłady cech tradycyjnych i oryginalnych

Temat:

Ponieważ UE opiera się na międzynarodowych traktatach, zastosowanie mają ważne zasady międzynarodowego prawa publicznego. Punktem wyjścia tych zobowiązań jest obowiązek spoczywający na krajach-sygnatariuszach, by honorować traktaty przez nich podpisane.

Podstawowe zobowiązania państw-sygnatariuszy w ramach traktatów międzynarodowych

Temat:

W odniesieniu do wdrażania, systemy prawne państw członkowskich UE prezentują różne podejścia. Niemniej jednak, w przypadku niektórych rodzajów środków UE, prawo UE zaleca pewne podejście do wdrażania.

Wdrażanie międzynarodowego prawa publicznego ogólnie

Różne podejścia stosowane przez różne państwa
Na odpowiednich końcach spektrum:

Podejście monistyczne

Podpisanie i ratyfikacja traktatu są wystarczające, by uczynić traktat częścią krajowego porządku prawnego ("przyjęcie").

Np. Holandia

Podejście dualistyczne

Poza podpisaniem i ratyfikacją traktatu, konieczny jest konkretny krok legislacyjny w celu uczynienia traktatu częścią krajowego porządku prawnego ("transpozycja").

Np. Wielka Brytania

Wdrażanie prawa UE

Różne podejścia w ramach prawa UE w zależności od poziomu prawa

Prawo traktatów:

- Brak wyraźnego postanowienia w Traktatach. Państwa członkowskie przyjmują różne podejścia, np. wdrażanie w Wielkiej Brytanii (kraj dualistyczny) (ówczesnego) traktatu EWG Aktem Wspólnot Europejskich z 1972; zobacz także European Union (Amendment) Act 2008.
- Mówiąc ściślej, orzecznictwo ETS zdaje się sugerować preferencję dla podejścia monistycznego; porównaj np. z *Costa* (1964); zobacz *Wykres 6/1*.

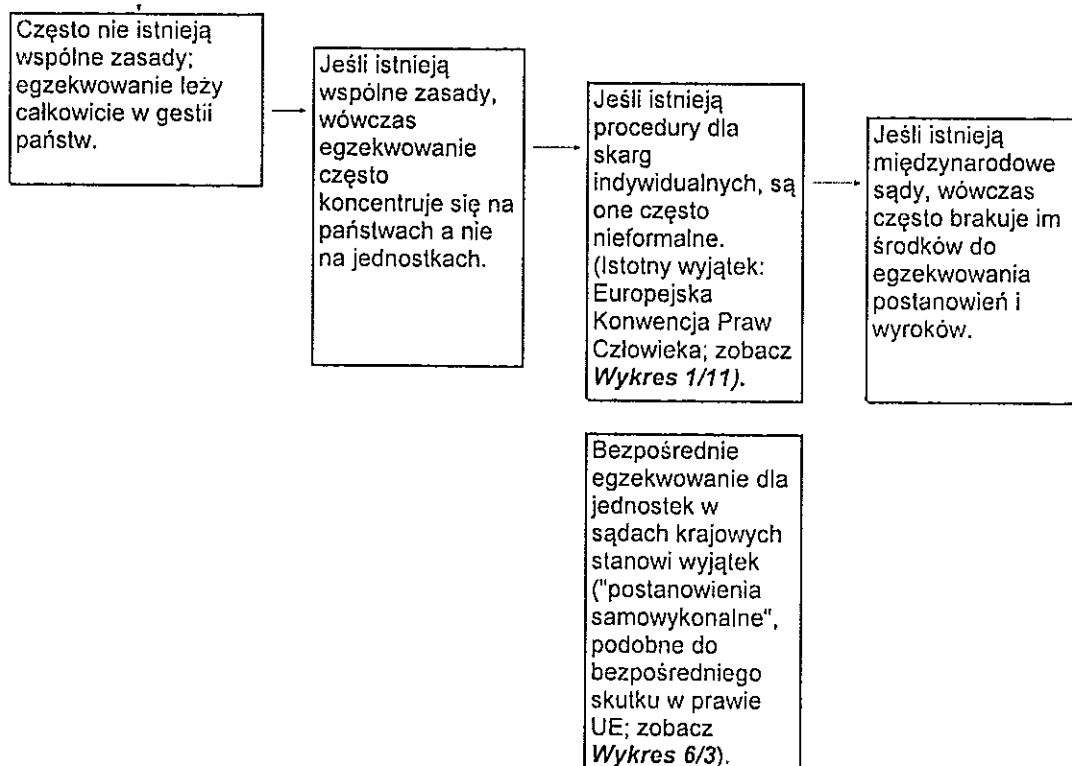
W przypadku rozporządzeń i dyrektyw zalecane są konkretne podejścia, art. 288 TFUE; zobacz *Wykres 5/1*:

- Regulacje: "monistyczne" (brak transpozycji);
- Dyrektywy: "dualistyczne" (transpozycja lub "implementacja").

Temat:

W porównaniu z tradycyjnym międzynarodowym prawem publicznym, prawo UE posiada kilka bardzo silnych procedur egzekwowania.

Egzekwowanie międzynarodowego prawa publicznego jest stosunkowo słabe

Egzekwowanie prawa UE

Stosunkowo silne, szczególnie w odniesieniu do ochrony praw jednostek; np.:

- Bezpośredni skutek prawa UE na korzyść jednostek;
- Odpowiedzialność UE i państwa członkowskiego za szkody poniesione przez jednostki;
- Pewne bezpośrednie jak i pośrednie działania prawne do ETS;
- Współpraca ETS i sądów krajowych w kwestii ochrony praw jednostek;
- Rola Komisji w egzekwowaniu prawa UE.

Zobacz *Wykres 3/5, Wykres 6/3, Rozdział 9, Rozdział 12*